

Monumentnummer*: 523560

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 februari 2003
Kadaster deel/nr 82935/5

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Hoenderloo Ede Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Hoenderloo

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Otterlo I 54

Omschrijving**

Inleiding

TOEGANGSHEK naar het landgoed De Hoge Veluwe, in 1920 ontworpen door A.J. Kropholler. Het hek vormt een noordoostelijke toegang tot het park en ligt aan de Houtkampweg in Hoenderloo.

Vanaf 1909 ontstond het landgoed De Hoge Veluwe door het opkopen en samenvoegen van gronden door het Rotterdamse fabrikantenechtpaar Helene Müller (1869-1939) en Anthony G. Kröller (1862-1941). De oude openbare wegen die over de gronden liepen werden afgesloten en op kosten van Kröller omgeleid. Om het nieuw ontstane, ruim 6800 ha grote landgoed kwam een afrastering. Deze door het echtpaar gecreëerde nieuwe buitenplaats fungeerde in de eerste plaats als jachtgebied en buitenverblijf voor de familie en hun gasten. Op het landgoed werd tevens een boerenbedrijf gevoerd. Daarnaast werd binnen De Hoge Veluwe het kunstzinnig ideaal verwezenlijkt dat Helene Müller voor ogen stond. Het terrein werd in haar opdracht ingericht met architectuur en kunstwerken, die allen op hun eigen manier de door haar voorgestane eenheid van kunst en natuur zichtbaar moesten maken. Tenslotte moest op het terrein een groot museumgebouw gerealiseerd worden, om de kunstcollectie van mevr. Kröller te huisvesten.

Ten behoeve van het inrichten van het landgoed wist het echtpaar verschillende architecten aan zich te binden. Van H.P. BERLAGE, de Belg HENRY VAN DE VELDE en van A.J. KROPHOLLER werden daadwerkelijk gebouwen op het landgoed uitgevoerd. De in het complex

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

op te nemen beeldhouwwerken zijn van de hand van de beeldhouwers J. MENDES DA COSTA en JOHN RAEDECKER.

Na de economische crisis werd in 1928 het beheer van het landgoed overgedragen aan de Stichting Kroller-Muller. In 1935 ontstond de Stichting Het Nationale Park de Hoge Veluwe.

Het landgoed wordt begrensd door een kilometerslange afrastering, met monumentale TOEGANGSHEKKEN op belangrijke plaatsen. De toegangshekken zijn allen vergelijkbaar vormgegeven, met kleine varianten, naar ontwerpen van Kropholler uit 1920. Naast het bijhouden van wild waren de hekken en afrastering er een uitdrukking van dat het echtpaar hun verworven gebied als een eenheid zag en zichzelf als grootgrondbezitters. Er waren plannen om bij de entrees kleine nederzettingen te realiseren. Hoewel dit nauwelijks tot stand is gekomen, is een dergelijke opzet wel in aanzet aanwezig bij de entree aan de Harskampweg en bij de dienstingang aan de Apeldoornseweg.

Omschrijving

TOEGANGSHEKWERK bestaande uit een inrijhek en twee vaste hekken aan weerszijden. Het inrijhek bestaat uit twee draaihekken tussen vierkante pijlers in baksteen (kruisverband) gemetseld en afgedekt met Maulbronner zandsteen zonder opschrift. De draaihekken bestaan uit smalle, uitstekende ijzeren stijlen met lagere vleugels. De stijlen zijn decoratief uitgewerkt en zitten met banden aan de bakstenen pijlers vast. De vleugels zijn sober, samengesteld uit verticale en diagonale spijlen. Aan de pijlers zitten beschermijzers.

Aan weerszijden bevindt zich een iets lagere pijler met een vast hek ertussen. Het hek bestaat uit verticale spijlen op op een gemetseld muurtje. De smeedijzeren hekwerken zijn groen geschilderd.

Waardering

TOEGANGSHEK aan de Houtkampweg uit 1920 naar ontwerp van Kropholler

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed typologisch voorbeeld van een entreehek uit de jaren twintig. Het hekwerk maakt deel uit van een reeks monumentale hekwerken in de afrastering van het landgoed De Hoge Veluwe, die op een vergelijkbare manier zijn vormgegeven, met bakstenen pijlers en decoratieve smeedijzeren hekwerken.

-Van stedenbouwkundige waarde als onlosmakelijk onderdeel van de omheining van het landgoed De Hoge Veluwe, waar monumentale inrijhekken op belangrijke punten de toegangen naar het landgoed markeren.

-Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het landgoed De Hoge Veluwe dat vanaf 1909 door het echtpaar Kröller-Müller werd samengevoegd en ingericht.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Erfscheidig(D)

Functie

Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument